

לעילוי נשמת
מ"ה קדושי מירון ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

פרשת אמור-ל"ג בעומר תשפ"ג יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש
גליון תתקמ"ו (שנה כ')

האם כשנכנסים לציון הרשב"י צריך לברך הברכה שמברכים

כשמגיעים לבית הקברות?

איתא בגמ' ברכות נ"ח עמוד ב' וכן קימ"ל בש"ע סימן רכ"ד ס"ק י"ג הרואה קברי ישראל אומר, ברוך אשר יצר אתכם בדין וזן אתכם בדין, וכלכל אתכם בדין, ואסף אתכם בדין, ועתיד להקימכם בדין, מר בריה דרבינא מסיים בה משמיה דרב נחמן ויודע מספר כולכם, והוא עתיד להחיותכם ולקיים אתכם, ברוך מחיה המתים.

הנה בשו"ת תשובות והנהגות כרך ד' סימן נ"ו הקשה וז"ל מאד אני תמה על מנהג ישראל בניסיעתם לקברי צדיקים כמו במירון שקבורים שם רשב"י ובנו, שמאי והלל, וכן בקבר רבי יוחנן הסנדלר ועוד, וכן קבר שמעון הצדיק מקובל שיש שם עוד קברים, או שאר מקומות שיש בהם קברות קדמונים, ולא שמענו שמברכים הברכה דרואה מתי ישראל מברך אשר יצר אתכם בדין וכו', והלוא הוא דינא דגמרא ומפורש בש"ע לברך כשרואה קברי ישראל, והניחא כשיש קבר אחד הנה נחלקו הפוסקים אם דוקא בשני מתים עיין משנה ברורה סימן רכ"ד אבל במקומות הנ"ל וכיו"ב דאיכא כמה קברים מאי איכא למימר.

ומתוך בכמה אופנים:

א. נראה מזה דכל שיש חשש שאין שם אלא עצמות לא תיקנו בזה הברכה, ועיקר הברכה על מקום שרגילים לקבור שם, או שמתו לפני כמה שנים וניכר עוד כבית הקברות, תיקנו בזה הברכה, אבל במקום עתיק שלא ניכר עוד כבית הקברות, וגם הקברים עצמם דלמא אין שם אלא עצמות הצדיקים לא נהגו לברך, וכן משמע נוסח הברכה כאלו פונה למתים, שאומר "אשר יצר אתכם בדין וזן אתכם וכלכל אתכם", וכשאין הגוף קיים רק הרוח, לא תיקנו בזה הברכה.

ב. ע"פ מה שכתב הנצי"ב שאין איסור דלועג לרש כשהמת קבור בעומק יותר מעשרה טפחים, דזה חשיב ברשות אחר, ולפ"ז הקבורה במערה מצוי שמונחים לעומק הרבה ודרך המתים הקבורים לשקוע ברבות הזמן עמוק, כנודע. אפשר גם לידע מקומם, והברכה על מת ישראל ולמעלה אי היינו רק

האם כשיוצאים מתפילה מציון הרשב"י במירון אין צריך ליטול ידיים

אע"פ שבשאר בית הקברות צריך?

בפרשתן כ"א א' ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, בענין קשיית הפרי מגדים שיהא אסור לכהן לשלוח קויטל להניחו על קבר הרשב"י כיון דשלוחו של אדם כמותו, עיין בספר מעדני אשר ממלכת כהנים ע"מ ק"ח.

קימ"ל אור"ח סימן ד' ס"ק י"ח ההולך בית המתים חייב בנטילת ידיים.

ובשו"ת מהרי"ל סימן כ"ג הובא דבריו במגן אברהם ס"ק כ' כתב מה שאמרו ההולך בין המתים חייב בנטילת ידיים, היינו ההולך בבית הקברות.

ובטעם הדבר שצריך נטילה לאחר יציאה מבית הקברות איכא כמה טעמים:

א. הרבינו בח"י בספרו כד הקמח ערך אהבה כתב ומפני זה תקנו הגאונים ז"ל לרחוץ הידים לכל הנכנסים באהל המת כדי להטהר מן הטומאה ההיא, אבל מי שמיתתו בנשיקה ע"י שכנה הרי גופו טהור ונשמתו טהורה, ואשרי מי שזוכה לאותה מיתה ולאותו פירוד שהוא הזוכה והשבע מטובו של הקדוש ברוך הוא שנאמר תהלים ס"ה אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך.

ב. עיקר הטעם משום להסיר רוח רעה השורה ולא קשור לטומאה של המת, עיין במשנה ברורה סימן ד'.

יש לחקור האם ביציאה מתפילה בציון הקדוש של הרשב"י במירון גם צריך נטילת ידיים או דילמא אין צריך נטילה.

הנה בספר אשכבתא דרבי אית ס"ב כתב דאף דקימ"ל קברי צדיקים מטמאין, מ"מ זה לענין טומאה וטהרה בזמן שביהמ"ק היה קיים, אבל לענין רוח רעה אין לחוש בקברי צדיקים, וכן המנהג בכמה מקומות שאין נוטלין ידיהם אחר התפלה על קברי הצדיקים.

וכן פסק בספר אדמת קודש פרק כ"א ע"מ רצ"ב להגאון רבי מרדכי גראס שליט"א דנהגו שלא ליטול ידיים בקברי הצדיקים.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגאון דוד רובינשטיין שליט"א ירושלים
רב בית המדרש המרכזי מדגנות אליהו
לעילוי נשמת אביו הגאון האדיר
רבי אלתר אליהו זצ"ל
גאב"ד אנטווארפן ומח"ס מגדנות אליהו
נלב"ע ליל ל"ג בעומר תשס"ה ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו הנדיב הנכבד
ראש הקהל חסידי צאנז ליקווד
הרב אברהם רייך שליט"א
לעילוי נשמת אביו
דודי היקר באנשים שעמד לימין המערכת בכל עת ועונה
מעט הקמת המערכת
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה
קיבל כל אדם בסבר פנים יפות
שר החסד והמעש
חיוק ותמך אלפי לבבות נשברים בעין יפה
שלוחא דרבנן נאמן בית רבה"ק לבית צאנז
הנדיב הנכבד
הרב החסיד המפורא משה רייך ז"ל
נלב"ע בפתע פתאום
י"ז אייר תשע"ח ל"ב בעומר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגה"צ רבי שלמה לייב מונד שליט"א
אבד"ק טיטשין מחשובי רבני בית שמש
לעילוי נשמת אשתו
הרבנית הצדקנית
מרת איידל וויטא ע"ה
בת הרה"צ רבי יואל מאסקאוויטש זצוק"ל
אדמו"ר משאץ מונטריאול - ירושלים
נפטרה ל"ג בעומר תשע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל טוב
לידידיו מחשובי רבני המערכת
מעורכי המדור הנפלא משיב כהלכה
הגאון מאיר שולביץ שליט"א ירושלים
לרגל השמחה השרויה במעונו
שמחת נישואי בתו במז"ט
עב"ג הבחור החשוב נתן זאב ניומן נ"ו
מבחיירי ישיבת פונב"ז
בנו של הרה"ג יוסף ישעיהו שליט"א
החתונה תתקיים א"ה בל"ג בעומר באולמי מוניאל בירושלים
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים
להרבות תורה בישראל
יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

**הנוסע בכביש ליד ירושלים ורואה את הקברים של הר המנוחות
האם צריך לברך הברכה שמברכים כשוראים בית הקברות?**

יש לחקור בנוסע בדרך ורואה קברים מרחוק האם יש לו לברך הברכה שתקנו לברך כשוראה בית הקברות, כגון הנוסע מת"א לירושלים דרואה מהכביש את הקברים דהר המנוחות או דילמא רק אם נמצא בתוך בית הקברות ורואה הקברים מברך.

הנה בספר אשל אברהם להגה"ק מבוטשאטש ז"ל אור"ח סימן רכ"ד שנסתפק אם לברך על ראייה שמחוץ למקום היקף המחיצות.

ומביא שבספר ברכת הבית שערי בינה סימן כ"ט סק"ח מפורש דדוקא כשבא לבית הקברות ורואה שם הקברות צריך לברך, אבל לא ברואה מרחוק.

וכן בספר ליקוטי מהרי"ח סדר ברכות מוכיח מדברי הכלבו דדוקא העובר בין הקברים מברך, ושכן הוא גם בתוספתא פ"ו דברכות ההולך בבית הקברות אומר ברוך יודע מספר כולכם.

אבל בערוך השולחן אורח חיים סימן רכ"ד סעיף ח' כתב ההולך לדרכו או נוסע בעגלה כיון שרואה הקברים נראה שמברך.

ובשו"ת בצל החכמה חלק ג' סימן מ' דן באריכות בשאלה הנ"ל ומסיק להלכה שיכול לברך אף מרחוק ואף בדרך, אבל הרוצה לסמוך שלא לברך יש לו על מי לסמוך.

היוצא מבית הקברות של גוים האם צריך ליטול ידיו?

יש לחקור היוצא מבית קברות ערבי, האם חייב ליטול ידיו, כדין היוצא מבית קברות יהודי או שמא אין רוח טומאה שורה בבית קברות של נכרים, וכעין שמצאנו שעל ידיו של יהודי שורה רוח טומאה בקומו משנתו, ולכן חייב הוא ליטול ידיו שחרית כדי להעביר את רוח הטומאה, ואילו על ידיו של נכרי אין שורה רוח טומאה כמבואר במשנה ברורה סימן ד' סק"י.

הנה בחשוקי חמד חגיגה י"ח הסתפק בשאלה הנ"ל, וכותב דבמושכל ראשון, לשיטת רבי שמעון בר יוחאי יבמות ס"א הסובר שקברי עכו"ם אינם מטמאים באהל, כמבואר בגמ' יבמות ס"א ע"א שנאמר "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם", אתם קרויים אדם, ואין העובר כוכבים קרויים, אדם היוצא מבית קברות של נכרים אינו חייב בנטילה, ולשיטת חכמים הסוברים דקברי עכו"ם מטמאים באהל, חייב היוצא משם ליטול ידיו, ומאחר דבשו"ע יור"ד סימן שע"ב נפסק כרבי שמעון לכן אינו צריך נטילה.

אולם לאחר התבוננות נראה שהיוצא מבית קברות של נכרים חייב בנטילת ידים. שהנה הגר"א בהנהגותיו לשר"ע אור"ח סימן ד' ציין שהמקור לדין זה, שהיוצא מבית קברות חייב בנטילת ידים, הוא מהגמ' סנהדרין ס"ה ע"ב שדורשת על הפסוק "ודורש אל המתים" דברים י"ח י"א זה המרעיב עצמו והולך ולן בבית קברות כדי שתשרה עליו רוח טומאה, ופירש רש"י שהכוונה ל"שד של בית הקברות" וכידוע רוח הטומאה שולטת בעיקר על קצה האצבעות על הצפרניים, ולכן היוצא ממקום ששולטת שם רוח הטומאה חייב ליטול אצבעותיו כדי להעביר משם את רוח הטומאה, ולכן גם היוצא מבית הקברות חייב בנטילת ידים, לפי זה מסתבר שהיוצא מבית קברות של נכרים חייב בנטילת ידים, שהרי התורה העידה דברים י"ח י"ב "כי תועבת ה' כל עושה אלה, ובגלל התועבת האלה ה' אלקיך מוריש אותם מפניך" כלומר ז' עממין נהגו לדרוש אל מתייהם ולהכנס לבית קברותיהם כדי שתשרה עליהם רוח הטומאה, הרי שגם בבית קברות של נכרים שולטת רוח הטומאה.

וכן נראה מהגמ' בחגיגה ד' ע"ב "והלך בבית הקברות אימור כדי שתשרה עליו רוח טומאה הוא דקא עביד", וגם שם פירש רש"י שכוונתו להדבק בשד הנמצא בבית הקברות, ומפשטות הדברים משמע שאפילו אם לן בבית קברות של נכרים דינו כך ואם כן מסתבר שאין קשר בין "רוח טומאה" ל"טומאה", ואעפ"י שאין קברי עכו"ם "מטמאים" בכל זאת "רוח טומאה" כלומר "שד בית הקברות" שורה שם, ומשום כך היוצא משם צריך ליטול ידיו.

וכן מבואר גם בספר יד הלוי סימן ס"א שגם היוצא מבית הקברות של גוים צריך ליטול ידיו, משום רוח רע.

איך יכול להיות שהכהנים משרתי ה' הם בעלי מריבה וכעס?

בפרשתן כ"א א' ויאמר ה' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו.

הנה בישמח משה בפרשתן כתב להסביר דבר נפלא: ע"פ מה דאיתא בגמ' קדושין ע' ע"מ א' אמר ר' אלעזר אם ראית כהן בעזות מצח אל תהרהר אחריו, שנאמר הושע ד' ד' "ועמך כמריבי כהן" וברש"י שבת קמ"ט ע"מ ב' כתב ככהנים אלו שהם בעלי מריבה, וכן איתא בגמ' ב"ב ק"ס ב' דכהן כשהוא מגרש יש גט בצורה מיוחדת, כל שורה מקופלת ותפוררה משום שכל ריב בבית גרם להם לבוא לידי כעס ולגרש את נשותיהם, וכשהם נחים מרגזם שוב אינם יכולים להחזיר את נשותיהם, לפיכך, תקנו לעשות גט מקושר שאינו נוח לכתוב מהר, כדי שבינתיים ינוח כעסם ויתפייסו, מכאן שגם הקפדנות היא תורשה אצל משפחת כהנים, וזהו אמור אל הכהנים שימתנו את רגזנותם ויהיו "בני אהרן" שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

ובחפץ חיים על התורה בפרשתן מביא מעשה פלא: שאחד מתלמידי ראדין הבחין ברבינו החפץ חיים שבכל לילה בחצות עולה לבית הכנסת החשוך ומשתהה שם זמן מה, החליט להתחקות אחר מעשיו, הקדים ועלה לעזרת נשים, והמתין לבא רבינו, ואכן כחצות הלילה נכנס רבינו ועשה דרכו לארון הקודש, פתח דלתותיו והחל לבכות רבונו של עולם, מודה אני לפניך שבראתני כהן, אבל כהן עלול לבא בנקל לכלל כעס, עזרני נא שאתגבר על כעסי, כך עמד ובכה שעה ארוכה שיתגבר על מדת הכעס.

יש להקשות: מאין לקדושי ה' דבר זה, אדרבה הרי כתיב מלאכי ב' ב' בשלום ובמישור הלך אתי, ואהרון אוהב שלום ורודף שלום, כך מקשה החתם סופר שבת קמ"ט ע"מ ב'.

ומתוך החתם סופר: כהנים קפדנים הם והוא בטבעם ע"ד יוסיף דעת יוסיף מכאוב, ונהי שעכ"פ מעוצם קדושתם הם רודפי שלום ועבדין עובדי דאהרן, מ"מ כיון שבטבע הם קפדנים אין לסמוך על נס ועל צדקתם ע"כ התירו להפיס ביום טוב, ומכ"ש לענין גט פשוט ומקושר אחר חרבן בהמ"ק בעו"ה ירד הצל עשר מעלות אחורנית ונתתי לך שם לב רגז כתיב ע"כ תקנו גט מקושר כל זה הטרחתני להצדיק צדיקים דמעיקרא כהני ה'.

ובספר יערות דבש דיוש א' תירץ: כל המקודש מחברו יש בו גם אהבה יותר מחבירו, ואין ביניהם כעס כלל וכו' אך זה כל זמן שהקדושה היתה, ולא גבר בעוונותינו הרבים החטא, אבל כאשר גבר בעוונותינו הרבים החטא ונסתלקה השכינה, וגבר סטרא דמסאבא, ובעוונותינו הרבים ביותר סביב הקדושה יתהלכו רשעים, ואגברו כוחות החיצונים, והיה במקום קדושה ואהבה כעס, וכמו שאמרו "כהנים קפדנים הם", וכהן הוא מסטרא דחסד ורחמים גמורים, ואין בו כעס כלל, כאהרן רודף שלום, אבל בעוונותינו הרבים נהפך הכל מקצה אל קצה' וכו' עכ"ד הנפלאים.

ובנועם אלימלך פרשת משפטים כתב דהנה הנביא הוכיח את ישראל ועמך כמריבי כהן הושע ד' ד' יש לומר פירושו דאיתא בגמרא ב"ב ק"ס ב' דחז"ל תקנו לכהנים גט מקושר מחמת שהם קפדנים ובתוך כך יתרצה לה שלא יגרשנה, ולהבין באמת מה שהכהנים קפדנים הוא מחמת שהכהן יש בו צד קדושה יתירה ואורייתא הוא דמרתחי ליה, כדאיתא עיין זוה"ק ח"ב קפ"ב ב' כל רותחא בישא בר מרתחא דרבנן דהוא טב, והוכיח הנביא ועמך כו', רצה לומר הפשוטי בני אדם הנקראים בשם עם. כמריבי כהן, פירוש הם רתחנים וקפדנים ככהן וזהו ועמך, שהם פשוטי עם ככהן אומרים שאורייתא הוא דמרתחי להם ואין לך עון גדול ככועס שהוא כעובד עבודה זרה רחמנא ליצילן וצריך הרחקה גדולה מאד מאיש נבל כזה.

משיב בהלכה

מדוע לעתיד לבא בסעודת הגאולה לא יברך אהרן ברכת המזון

הרי יש הלכה של וקדשתו?

בפרשתן כ"א ה' וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב.

בגמ' גיטין נ"ט ע"ב, מ"ק כ"ח ע"ב, נדרים ס"ב ע"ב **ילפינן** מאן וקדשתו לכהן לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון, ובענין קושיית המגן אברהם אור"ח סימן ר"א מדוע בזמננו לא מקפידים לכבד כהנים הרי זה דאורייתא עיין בספר מעדני אשר ממלכת כהנים ע"מ ר"ח.

איתא בגמ' פסחים ק"ט ע"מ ב' דרש רב עזריא, זימנין אמר ליה משמיה דרב, זימנין אמר ליה משמיה דרב אסי מאי דכתיב בראשית כ"א ויגדל הילד ויגמל, עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק לאחר שאוכלין ושותין ונותנין לו לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך, ואומר להן איני מברך, שיצא ממני ישמעאל, אומר לו ליצחק טול וברך, אומר להן איני מברך, שיצא ממני עשו אומר לו ליעקב טול וברך אומר להם איני מברך, שנסאתי שתי אחיות בחייהן, שעתידיה תורה לאוסרן עלי, אומר לו למשה טול וברך, אומר להם, איני מברך, שלא זכיתי ליכנס לארץ ישראל לא בחיי ולא במותי, אומר לו ליהושע, טול וברך אומר להן, איני מברך, שלא זכיתי לבן, דכתיב יהושע בן נון דברי הימים א' ז' נון בנו יהושע בנו, אומר לו לדוד טול וברך אומר להן אני אברך, ולי נאה לברך, שנאמר תהלים קט"ז כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא.

יש להקשות: מדוע שאהרן הכהן לא יברך ברכת המזון, הרי יש הלכה של וקדשתו שצריך להקדימו לכל דבר שבקדושה, כך מקשה בכף החיים אור"ח סימן קפ"ד ס"ק מ"ב, וכן בספר יפה תלמוד מאת רבנו רחמים ניסים פלאגז"י הוריות י"ג.

איכא כמה תרוצים:

א. אין נותנין כוס של ברכה אלא למי שיש לו קול נעים חכם ופיטן אע"ג דלא הואי כהן, ואפילו יש כהן אין נותנין לו אם אין לו קול נעים, לכן נתנו לדוד דהויא ליה קולו ערב אע"פ שלא היה כהן, כך מתיר בכף החיים אור"ח סימן קפ"ד ס"ק מ"ב.

ב. הא דקימ"ל דצריך להקדים כהן לכל דבר שבקדושה הני מילי כשאין מלך, אבל כשיש מלך הוא קודם לכולם כמבואר בגמ' הוריות י"ג ע"מ א' לכן דוד המלך בירך אע"פ שאהרן נמי יהיה שם, כך תירץ בספר יפה תלמוד מאת רבנו רחמים ניסים פלאגז"י הוריות י"ג.

ג. ע"פ מה שכתב האדרת בקונטרס עובר אורח המודפס בסוף ספר ארחות חיים סימן קס"ז דכהן שמת נפקע קדושתו ואין צריך לכבדו, לפי הנ"ל אתי שפיר, דאהרן לאחר מיתתו נפקע קדושתו, ושוב אין צריך לכבדו, מעדני אשר.

אבל בכלי חמדה פרשת בראשית **בסופו תמה עליו:** וז"ל ולא אדע מה קאמר, דהרי כל כהן הוא כהן מחמת שהוא בן כהן וכיון דזה פשיטא דלא נפקע הקורבה ע"י המיתה, וא"כ הרי הוא גם עתה בן כהן ומימלא הוא כהן לכל הענינים, אלא שלענין עבודה צריך חינוך מחדש כמו כל כהן שהתחיל לעבוד שצריך חינוך אבל לענין קדושת כהונה פשיטא שכל זמן שלא נפקע הקורבה אינו נפקע הכהונה, ומבואר בקרא דאלישע דהקורבה לא נפקע ע"י שמת וזה ברור.

וכן בספר הזכרון פחד יצחק ע"מ תרנ"ט **מביא שהגאון רבי חיים ברלין שלח מכתב להאדרת** וז"ל **צחוק עשה לי מעכ"ת יען כי לא אוכל להאמין כי נעלמה ממנו גמ' מפורשת** סנהדרין צ' עמוד ב' **אמר רבי יוחנן מניין לתחיית המתים מן התורה שנאמר** במדבר י"ח **ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן, וכי אהרן לעולם קיים, והלא לא נכנס לארץ ישראל, שנותנין לו תרומה, אלא מלמד שעתידי לחיות, וישראל נותנין לו תרומה, מכאן לתחיית המתים מן התורה, הרי מפורש דכהן שמת וחזר וחי חזר לקדושתו הראשונה.**

אבל הגאון המפורסם רבי יעקב חיים סופר שליט"א קובץ הר המור קובץ ז' ע"מ 27 **יצא להמליץ בעד האדרת:** וכתב הנה זה אמת וברור שמדברי הגמ' בסנהדרין מתבאר להדיא דאכן אף לעתיד לבא יתנו תרומה לכהן, ושמע מינה דתחיית המתים מן התורה, אבל הא אכתי לא נתבאר שם דאהרן נשאר בקדושת כהן קמייאת דהויא ליה, ואיכא למימר דלעתיד לבא אכתי יצטרך משיחה לכהונה מחדש, וכאשר כתב להדיא הרמב"ן בספר המצוות שורש ג'.

מדור זה נודע ונערך ע"י ידידת ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגין

משיב כהלכה שיתן וידיעת ההלכה כל ההלכות הם משו"ע ומשנה ברורה

א טלית בשבת. לאחר חתונתו ולקראת שבת שבע ברכות שהייתה השבת הראשונה בה יתעטף בטלית שלו, פנה ר' בנימין לרבו ושאלו: א. האם חובה שתהיה לו טלית מיוחדת לשבת? ב. האם הוא חייב לבדוק בשבת את הציציות לפני שהוא מתעטף בטלית? מה הדין?

ב התרת נדרים, חידוד. ר' אהרן ור' נתנאל נדרו באמצע השבוע שהם לא יישנו יותר בצהרים. בשבת לאחר סעודת הצהרים שניהם התחרטו על נדרם ובקשו להתיר את נדרם בפני שלושה הם נגשו למורם ורבם והוא הורה שלר' אהרן מותר להתיר נדרו ולר' נתנאל אסור. מדוע?

ג הפרשת תרומות ומעשרות, קידושין, פדיון הבן. הפריש בשבת תרומות ומעשרות (תר"מ) מטבל ודאי, קידש אשה בשבת, נתן לכהן בשבת כלי השווה חמישה סלעים ועשה פדיון הבן בשבת. מה הדין עם עשה מעשים אלה בשוגג? במזיד?

ד הדלקת נרות. הרבנית באום הייתה בשבת בבית יולדות. בבית נשאר הרב באום והילדים ובהם בתו הבכורה של המשפחה שהיא כבת 18 שנים. מי עדיף שידליק את נרות השבת הרב באום או בתו הגדולה?
ה נטילת ידיים לתפילת ערבית. בקהילת 'חסד אברהם' נוהגים שכל הצבור אוכלים ביחד סעודה שלישית ואחריה מתפללים כולם ביחד תפילת ערבית. בבית המדרש התעוררה שאלה האם מי שנטל ידיו לסעודה שלישית ולא הסיח דעתו מידי חייב ליטול ידיו לתפילת ערבית. מה הדין?

כללי המצוות בפרשה

- [ו] חידה. באיזה מצוות יש דין לכם משלכם, ובאיזה מצוות לא נאמר דין זה?
- [ז] חידה. המקור שאין לקבל תרומות וצדקות מגויים?
- [ח] צ"ע. הנה קרבנות אסור להביא בעלי מומים, האם גם במצוות יש דין זה ועכ"פ חומרא יהא בזה?
- [ט] חידה. באיזה מצוות יש דין לקיים אותם בציבור?
- [י] חידה. כמה מצות יש זכר ליציאת מצרים? (גם בפרשה).

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תעריך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לבוזרים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כך כי זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון תשפ"ג

מכתבים למערכת

האם יש איסור לטרק פאות הראש במסרק כיון שבודאי יתלש שערות ועובר על לא תקיפו פאת ראשכם

מה שדנתם בשם הפוסקים האם מותר לטרק את הפאות במסרק, כיון שבשעה שסורק ודאי נתלש מהשערות, ועובר על לא תקיפו פאת ראשכם.

הגאון המפורסם רבי שמואל קהת גראס שליט"א

חבר הבר"צ קהילת מוזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה ורישית מיר, לשכת הפוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סווארי, קנין תורה פסנות ירושלים (בדור)
נראה לציין דבהגהות בית שאול מהגאון השואל ומשיב פרק ג' דמוסכת מכות שנהג' ה' ג' כן מסיק דמותר, ומציין הגמ' נדרים פ"א ע"ב * ערבוביאת דרישא, ופירש הר"ן שם ערבוביאת דרישא, כשאינו מסרק ראשו תמיד ומתוך כך איכא ערבוביאת ברישא, ובא לידי עיוורון ר"ל, וע"ש ג' כן בפירוש הרא"ש דגם מפרש כן ע"ש, ונראה להוסיף דרוזין במציאות דמי שאינו מסרק פאות הראש נעשה לפעמים כמו קולטניס, ולפעמים נשאלתי אי מותר לחתכם, ולכן נהגו לטרק הפאות משום הידור מצונה שלא יעשה קולטניס, וגם שלא יבא לידי עיוורון כמו שכתוב שם בגמ' בנדרים.

הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א

הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקוו מחבר ספר "אוצרות הי"ם" על מסכת ברכות ראש כולל בעיית דיל עיין בספר התעוררות תשובה ה"ד סימן פ"ה שכתב ורגיל אני להחמיר לטרקו הפיאות רק באותו צד של המסרק ששינה גסות ורחבות שבוה לא הו" פסיק רישא, אמנם עיין בתשובות והנהגות הא"י ד"ר סי' ת"ט שדעת הגאון החוזן איש החתם סופר להחמיר סריקה, וסיים שם שראה לכמה גאוני ארץ שהקילו בזה, ולכן מדינא מותר, והמחמיר לעצמו לבד יחמיר כהגרע"ק א"צ"ל אבל אין מורין בזה להחמיר, ועיין בס' עין תוך בנהגותיו שפרע י"ד סי' קפ"א סי' ט"ו דשמע מפי קדוש חמיזי בדין הקדושת יו"ט דסריקת הזקן והפיאות הוא בכלל זה קול ואונוה, ומצוה לסלסל הפיאות ולתקנם ביופי משום זה קלי ואונוה, אתנאה לפניו במצות, שהיו מצות מהורדות, עוד בענין הג'ל ראתי ליישב עפ"י הרמב"ם סי' מנ"ט ה"א שכתב דאיסור גילוח הראש הוא משום חוקי הגויים שכן היה דרכם, וביאר הג"ח דהאיסור הוא רק כשעושה כן להידימות להם שנראה כמוהו בהתם, ולפ"ז י"ל דלא שייך כלל איסור זה בפסיק רישא כשאינו מתכוין לעיקר המעשה, עוד בענין הג'ל המקור חיים להחיות יאיר סי' ס"ח כתב כמו שצריך לפנות קורי עכשיו מהבית בערב שבת כמו כן בערב שבת צריך לטרק פיאות ראשו וקנו.

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

מה שהבאתם תמיהת רע"א על מה שמכח העולם לטרקו את הפאות, הרי בעת שסורק הוא תולש משערו, והו" פסיק רישא, מאי שנא מניז שסורק לו לטרק את שערותיו דשמו יתלש השער, יש לציין מה שהביא בספר פרח מטה אהרן הלכות יב"ט ליישב בשם אביו הגר"מ סולובייצקי כי בנוגע לניזר יש איסור עשה של 'קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו'. אבל בפאות הראש אין שם עשה, וכיון שהשער השער ע"י סריקה דינה כמו גרמא, הרי זה מותר לגבי פאות הראש, אע"פ שאסור בניזר ממתתיהו ע"ה, ובחבצלת והוסיף דלדעת הראשונים דלא אסרו תורה אלא כולו מוקף, הרי ליכא למיחש שיתלוש בסריקה את כל שערותיו, ובש"ד חמד שיעת"כ ב' א"ת ע"ה כתב להוכיח דגם לדעת הסבורים דבתספורת במספריים אסור מן הדין, נראה דלסרוק שרי, מהא דשקלו וטרו הפוסקים י"ד סי' ס"ב ע"ב עינין אבל אי שרי, וכן בשבוע שחל בו ט"ב, עיין בדגול מרובה סי' תפ"א ושערי תשובה סי' ת"א וש"ת הרב ברונא י"ד סי' י"ב מכלל דבעלמא פשיטא דשרי.

המדבר לשה"ר שכל המצוות שעשה מקבל האדם שדיבר עלין לשון הרע

האם כשחור בתשובה המצוות חוזרות אליו

מה שדנתם בשם הפוסקים האם המדבר לשה"ר שכל המצוות שעשה מקבל האדם שדיבר עלין לשון הרע, האם כשחור בתשובה האם המצוות חוזרות אליו.

הגאון יחזקאל אהרן שווארץ שליט"א

רב דקהל חסידים הר"ר יונה רומ"צ שיערי הוראה ומח"ס יארציקים ותישואין השלים וסא"ס

(הערה זו לעילוי נשמת אבי הל"מ הגר"צ חיים יעקב מנחם בן הרב עזריאל ז"ל)

נראה לציין עובדת שראיתי נאמר אצל מון הגר"אל שתינמן זצוק"ל באחד שפגע בחבירו באופן נורא ובתמידות ואח"כ כשהיה למדבר צרה גדולה בביתו חשש שזה בא לו משום שפגע בחבירו ורץ לבקש מחילה מאדם זה שפגע בו ודיבר עלין הלשון הרע והלה ברוב צדקתו ובחמלתו על הלה שדיבר עלין שנמצא בעת צרה מחל לו על כל מה שפגע בו רק אח"כ בא אדם זה שדברו עלין לשון הרע לשאל את הגאון הג"ל שאף שמחלתי לזה שדיבר עלי לשון הרע על עצם הלשון הרע שדיבר עלי נפשי בשאלתי האם אני צריך לוותר לו גם על המצות של הלה שכבר ידעתי בהם והשילי לו הגאון הג"ל שמה שמחלתי למדבר לאחר שדיבר עליך כ"כ הרבה לשון הרע שיהרע יותר מכל המצוות שלא ומה נפק"מ לך בכל החקירה שלך ואל תחכים הרבה עכ"ו והדברים נפלאים ונוראים.

הרה"ג רבי יצחק מאיר ניימאן שליט"א ירושלים ר"מ ביהמ"ד שבפ"ד ישראל בית שמש

נראה להעיר, דהארץ צבי אב"ד קוזגילוב רב, וכן מון האדמו"ר מגור שליט"א מדייקים מה הלשון זאת תהיה תורת המצורע ביום סרתו, ולא כתוב זאת דיני מצורע, דמשמעניו הפסוק לפי מה שכתב בחובת הלכות שם דיבר לשון הרע לוקחים ממנו כל התורה והמצוות, ואמר הפסוק מתי תהיה תורת המצורע, זה רק ביום סרתו שיחזור בתשובה, אבל קודם לכן זו התורה של מי שדיבר עלי, ופירוש לבי"ק מון האדמו"ר שליט"א שפגש בזה שחבירו שקיבל תורתו כשידיבר עליו, אונבד התורה שקיבלו, כשחזרו לבעליו וענה לי, לא, נשאר אצלו וגם הבעל תשובה מקבלו בחזרה, כביכול כלפי שמיא הכל שייך, ואח"כ שאלתי לרבי ומה נעשה עם העבירות שהמדבר קיבל ונטל העבירות של האדם על מי שדיבר, וענה לי כיון שהוא עשה תשובה על דיבורו של לשון מוזק הכל ולא נשאר בכלל חטים, אמר כאן רבישע חידוש שתשובה שלו מוזק העבירות של האדם על מי שדיבר.

מדוע דווקא פרשת קדושים תהיה נאמר דווקא בהקהל

מה שהקשתם על מה שכתוב בפרשת קדושים תהי, פירש"י פרשה זו נאמרה בהקהל, דיש להקשות מדוע דווקא פרשת של קדושים תהי נאמר דווקא בהקהל, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג פנחס דינו שליט"א

נראה לציין דבהקדמת השערי ישר הגר"ש שקופ כתב להקדיש כוחותינו הגופניים והרוחניים לטובת הרבים, כפי זכרנו, ולדעת כל ענין זה נכלל במצות קדושים תהי, שלא נשתמש בשום מעשה ותנועה, הנאה ותענוג שלא יהיה בזה איהו ענין לטובת זולתנו, וכמו בכל הקדושת שהוא התייחדות למטרה לכבודו, והנה כשהוא משרת הליכותו ושואף שמתמיד יהיו דרכי חיי מוקדשים להכלל, אז כל מה שעושה גם לעצמו להבראת גופו ונפש הוא מתייחס ג"כ אל מצות קדושה, יטיב גם לרבים, שבטובתו לעצמו הוא מטיב עם הרבים.

לעילוי נשמת אביו

הרב **אברהם דב** בן הרב **נחמן מנדלסון** ז"ל נלב"ע י"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה. ולעילוי נשמת אשתו האשה החשובה מרת **שיינע** ע"ה נפכ"ע י' אייר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרה"ג **נחום יהודה שוורץ** שליט"א וליאמסבורג לעילוי נשמת זקינו הרב החסיד רבי **מאיר** בן הרב **יהודה** ז"ל נלב"ע ט"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד

הרב **ישראל פישל ראטה** שליט"א ירושלים לעילוי נשמת אביו הרב החסיד המפורסם **חיים אלטר** בן הרב **ישראל אפרים פישל ראטה** ז"ל נלב"ע ט"ז אייר תשל"ח ת.נ.צ.ב.ה.

מדוע לא אמר הלל לנכרי כלשון הפסוק ואהבת לרעך כמוך

מה שהבאתם מהגמ' שכתב ר"ה מעשה בני כר שבת לפני שמאוי וכי, בא לפני הלל, גייירה, אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושיה הוא, זיל גמור, והקשתם בשם המהרש"א למה שינה הלל מדברי הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" ואמר בלשון שיליה "דעלך סני לחברך לא תעביד", ותרצתם.

הרה"ג יצחק קדמון שליט"א נוף איילון

נראה לציין דבספר "תורי זהב" הביא בשם המגיד מדובנא לבאר את דברי הלל בדרך שונה לגמרי, ורצה הלל לומר שיידע האדם שהציה"ר שבא להכשילו בחטא, הוא אויבו הגדול של האדם, אל"פ שנראה כאוהבו שנותן לו הנאות ותאוות וכי ולכן אמר דעלך סני את היצר הרע שהוא שונאך ורוצה להכשילך "לחברך לא תעביד", אל תעשהו לחבר שלך, אלא תזכור תמיד לשאתו ולהרחיקו, ולפ"ז לא קשיא קושיות המהרש"א, שהרי לא דווקא בענייני ואהבת לרעך כמוך עסקינן תהא, עוד ראיתי מתורגמין את קושיות המהרש"א, שהלל בלשון אמר לגוי בדרך השלילה דעלך סני לחברך לא תעביד משום שזו דרישה קשה יותר מ'ואהבת לרעך כמוך' דהמקיים ואהבת לרעך בקום עשה, אמנם ייתכן שהוא מתאמץ לעשות זאת, אבל הדבר ניכר לבריות, וכולם משבחים אותו על שזוהו לחבירו וכדו משא"כ המקיים את ה"לחברך לא תעביד" שהוא בשב ואל תעשה, אינו זוכה על כך לכבוד ויקר, שאין אדם יודע על כך למשל אדם שרצה לומר לשה"ר ולבייש את חבירו, אך שתק ולא אמר איש לא יודע בכלל שהוא רצה לפגוע ונמנע), ורצה הלל לומר לאותו גוי את המצוות יש לקיים גם כשאין אתה מקבל על כך כבוד מהארום כלל.

האם יש איסור לכתוב מספרי טלפונים על היד משום איסור של כתובת קעקע

מה שדנתם האם יש איסור לכתוב מספרי טלפונים על היד משום איסור כתובת קעקע.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אויד" ופרד"ס יוסף החודש" על המעורים

נראה להעיר דראיתי בשו"ת מציין תצא תורה ה"א ושהנה ע"פ שאל הגר"י סקובילס להגר"א נבנצל, במי שכתוב מספרים על היד שלו, אם יש בזה איסור, והשב על זה שאמר, והביא שם שהשיב לו מן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שיש בזה איסור שדומה לכתובת קעקע, וראה עוד אריכות גדולה בזה בספר בני אדון תשובות הגר"מ גבאי שליט"א חתומות.